

Anna: jaký bude rok 2082? – čtenářská lekce ke knize

Jaký bude rok 2082? Na to se ptá kniha Anna od spisovatele Josteina Gaardera, někdy nazývaná také jako bajka o klimatu a životním prostředí Země. Žáci si přečtou úryvek z knihy, pracují s trojným deníkem a na závěr své myšlenky napíší do dopisu vybranému adresátovi.

Délka: 45 minut

Věk: 8.–9. třída

Předměty: český jazyk

Typ: lekce, pracovní list

Vytvořeno: 10. 1. 2023

Autor/ka: Daniela Dušková, vytvořeno pro [Člověk v tísni, o. p. s.](#)

Pomůcky: vytištěný úryvek textu (příloha 1) a trojný deník (příloha 2) pro každého žáka, psací potřeby, papíry na psaní dopisů

Vzdělávací cíle:

- Žák vybírá z beletristického textu informace související s klimatickou změnou, své postřehy zapisuje do trojného deníku.
- Žák zhodnotí informace, které v průběhu hodiny nabyt.
- Žák formuluje své pocity a myšlenky v reflektivně psaném dopise pro adresáta, kterého si vybere.

Postup:

1. Evokace (8 min)

Položte žákům otázku:

- *Jak si myslíte, že by mohl svět vypadat za několik desítek let? Třeba v roce 2082?*

Odpověď si nejdříve napíše každý žák sám za sebe na papírek (1 minuta) a poté je nechte krátce diskutovat ve dvojici (2 minuty).

Nakonec sdílejte představy žáků v celé třídě (5 minut).

Dále se žáků zeptejte, zda někdo někdy četl něco od Josteina Gaardera, norského spisovatele. Možná někdo bude znát knihu Sofiiin svět, která ho proslavila.

Řekněte žákům, že dnes budete pracovat s jeho knihou Anna (Jaký bude rok 2082?).

Pokud knihu někdo ve třídě četl, nechte jej spolužákům stručně představit její děj, případně jej představte vy.

Děj knihy Anna (Jaký bude rok 2082?) dle databazeknih.cz: *Anně je 16 let, baví ji přírodovědný kroužek a moc by chtěla vědět, jak bude vypadat svět v budoucnosti. To se jí vyplní prostřednictvím snu. Dívka jménem Nova si 11. prosince 2082, tedy o sedmdesát let později, než je Annina přítomná chvíle, otevře počítač a najde tam dopis od prababičky z 11. prosince 2012. Svět budoucnosti vypadá docela jinak. V rodinném sadu stojí rodiče na žebříku a opylovávají štětečkem stromy, protože hmyz je vzácnost. Nova si přeje zažít svět, jak vypadal za prababiččina mládí. Kdyby se tak Nova mohla vrátit, mohla by něčemu zabránit, dělat něco jinak, vynasnažit se, aby zvířata nevyhynula.*

2. Úryvek z knihy Anna a trojný deník (15 min)

Rozdejte žákům úryvek z knihy (příloha 1) a trojný deník (příloha 2). Úryvek, který budou číst, obsahuje dopis Anny své vnučce Nově do roku 2082.

Na čtení dejte žákům přibližně 15 minut, během čtení budou mít za úkol psát si své postřehy do trojného deníku. Do prvního sloupce přepisují žáci konkrétní citace z textu, které je zaujaly. Do druhého pak píšou vlastní komentář a myšlenky k dané citaci. Do třetího sloupce vytáhnou konkrétní informace související se změnou klimatu (např. s jejími následky, příčinami či řešeními).

TIP: Trojný deník si můžou žáci jednoduše vytvořit také na papíře či v sešitu. Stačí, když na třetiny přeloží vybranou stránku a každý sloupec nadepíší dle vzoru: 1. citace z úryvku, 2. vlastní komentář, 3. informace související se změnou klimatu.

3. Diskuse ve skupinách (10 min)

Rozdělte žáky do skupin (po 4–5) a nechte je sdílet své postřehy a komentáře k úryvku knihy. Měli by při tom vycházet ze svých poznámek z trojného deníku.

Poté pokračujte v diskusi v celé třídě, můžete využít následující otázky:

- Jaké jste měli pocity bezprostředně po dočtení textu? Změnily se pak nějak v průběhu diskuse?
- Co jste se z úryvku knihy dozvěděli?
- Jaké části úryvku mezi vámi nejvíce rezonovaly, vybralo si je více z vás?
- Jaké komentáře a postřehy spolužáků vás zaujaly, ať už s nimi souhlasíte či nikoliv?
- Nad čím byste rádi diskutovali více?
- Co si myslíte o zelených automatech?
- Napadá vás nějaké řešení, jak by se mohla zvrátit klimatická krize a zánik biodiverzity?
- Co byste poradili Anně a Nově z knihy?

4. Dopis (10 min)

Na závěr lekce žáci napíšou dopis. Řekněte jim, aby si vybrali jednu informaci, která jim ulpěla v mysli a ke které by se chtěli ještě vyjádřit, a rozepsali se formou dopisu.

Dopis mohou dle jeho obsahu adresovat například:

- svému staršímu já
- budoucí generaci
- nynější společnosti
- místnímu správnímu orgánu – jak začneme řešit změnu klimatu

Dopis mohou žáci psát na druhou stranu trojného deníku, anebo k sobě do sešitu, záleží, jakou formou pak chcete dopisy sdílet. Můžete nechat dobrovolníky své dopisy přečíst, anebo z nich vytvořit tichou galerii na nástěnce, kde si dopisy přečte každý sám. V takovém případě je možné dopisy psát anonymně, aby to bylo pro všechny žáky komfortní.

Infobox ke knize Anna:

Jako červená nit se knihou táhne téma: Každý by si měl uvědomit, že jeho odpovědností je, abychom zanechali zemi v takovém stavu, v jakém byla, když jsme na ní žili.

Autor Jostein Gaarder se nevyhýbá ani politickým tématům, jako je rozšiřující se poušť a z toho plynoucí agresivita tamních národů, přílišné spoléhání na těžbu ropy či obchodování s tzv. klimatickými kvótami. V knize najdou čtenáři řadu opakujících se motivů z knihy Sofiin svět, jen místo filosofie a dějin myšlení se román zajímá o přírodu a ekologii.

Zdroje:

Anna (Jaký bude rok 2082?). Databáze knih: Anna – Jostein Gaarder [online]. Praha: Databáze knih, 2014 [cit. 2022-10-29]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/anna-jaky-bude-rok-2082-202578>

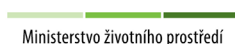
GAARDER, Jostein. Anna: bajka o klimatu a životním prostředí Země. Praha: Albatros, 2014. ISBN 978-80-00-03509-3.

SIEGLOVÁ, Dagmar. Konec školní nudy: didaktické metody pro 21. století. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2254-7.

Přílohy:

Příloha 1: Úryvek z knihy

Příloha 2: Trojný deník

Tento projekt je spolufinancován
Státním fondem životního prostředí ČR
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.sfpz.cz